

INTER ACCIÓ

18 Sobre la humanitat
dels humans

Bibliografia

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Interacció'18 és un programa del Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) de la Gerència de Serveis de Cultura de la Diputació de Barcelona.

La bibliografia següent és una selecció del fons documental disponible en el Centre d'Informació i Documentació del CERC, i és complementària a tota la informació difosa per mitjà de la comunitat virtual Interacció.

Recerca documental i bibliogràfica:

Roser Mendoza, Núria Grau, Marta Llobet i Sergi Cardona.

Centre d'Informació i Documentació

Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona.

c/ Montalegre, 7

08001 Barcelona

T +34 934 020 637

cidoc@diba.cat

diba.cat/cerc/cidoc

ACASO, Maria (coord.). *Perspectivas: Situación actual de la educación en los museos de artes visuales*. Barcelona: Ariel; Madrid: Fundación Telefónica, 2011. 193 p. (Fundación Telefónica; 30).

Resum: En un moment d'efervescència cultural en què els museus d'arts visuals s'han convertit en reconeguts centres d'interès tant a nivell social com polític i econòmic, aquest llibre pretén aprofundir en les intimitats d'una de les àrees dels centres artístics menys visibles: els departaments d'educació.

+ Informació a [CERCLES](#)

ALEXENBERG, Melvin L. (ed.). *Educating artists for the future: Learning at the intersections of art, science, technology and culture*. 1a ed. Bristol: Intellect, cop. 2008. 344 p.

Resum: Des d'una perspectiva innovadora que situa l'educació artística superior en el paradigma postdigital, *Educating artists for the future* ofereix orientacions pedagògiques alternatives basades en la interdisciplinarietat, combinant els valors estètics i culturals fruit de la interacció dinàmica entre la investigació científica i les tecnologies avançades.

+ Informació a [CERCLES](#)

ALLARD, Michel; BOUCHER, Suzanne. *Éduquer au musée: Un modèle théorique de pédagogie muséale*. Montréal: Hurtubise HMH, 1998. 207 p. (Les cahiers du Québec. Psychopédagogie; 119).

Resum: Els investigadors Boucher i Allard han dut a terme diversos projectes d'investigació amb el Grup de Recerca de Museus de la Universitat del Quebec a Montreal, en col·laboració amb la direcció i el personal del Museu David M. Stewart, per proveir un model pedagògic supramunicipal que es pot utilitzar com a base d'actuació per millorar la qualitat de les activitats ofertes.

+ Informació a [CERCLES](#)

Arts and cultural education at school in Europe [en línia]. Brusel·les: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2009. 106 p. <<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0e41e888-7d1b-4073-adea-502974017735>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Eurydice presenta una perspectiva general de l'estat de l'educació artística i cultural a Europa, en el context de l'Any Europeu de la Creativitat i la Innovació (2009). L'estudi conté informació comparativa sobre la provisió d'educació artística i cultural pel que fa al currículum de 30 països europeus i sobre els diversos sistemes d'avaluació, i fa atenció sobre la importància de la col·laboració entre els diferents agents de l'àmbit de l'educació artística.

+ Informació a [CERCLES](#)

BAMFORD, Anne. *El factor ¡Wuuu! El papel de las artes en la educación: Un estudio internacional sobre el impacto de las artes en la educación*. 1a ed. Barcelona: Octaedro, 2009. 205 p. (Intersecciones; 9).

Resum: A partir de l'anàlisi i la comparació dels programes d'educació artística en més de 60 països, aquest llibre ofereix barems internacionals per mesurar la qualitat de l'ensenyament artístic i n'assenyala els beneficis socioculturals associats, i permet la redefinició del propòsit de l'educació artística en l'era de les TIC i les indústries culturals.

+ Informació a [CERCLES](#)

BAMFORD, Anne; WIMMER, Michael. *The role of arts education in enhancing school attractiveness: A literature review*. [S.I.]: European Expert Network on Culture, 2012. 63 p.: digital, fitxer PDF (1,07 Mb). (EENC paper).

Resum: Aquest article recull les principals obres que examinen les evidències basades en la recerca de l'impacte de les arts en l'atractiu de les escoles i la involucració dels estudiants en l'aprenentatge. Si bé el focus s'ha centrat en els estudis de l'àmbit de la UE, també s'han inclòs documents rellevants d'altres parts del món els resultats dels quals afecten el context escolar europeu.

+ Informació a [CERCLES](#)

BEALE, Katy (ed.). *Museums at play: Games, interaction and learning*. Edimburg: Museumsetc, cop. 2011. 653 p.

Resum: Les possibilitats del joc en la cultura i l'educació són immenses, i en l'àmbit dels museus es fan presents en la interpretació, la formació, el màrqueting, la divulgació i els esdeveniments. Aquesta obra presenta exemples contrastats en aquest camp i també explora altres disciplines per inspirar la innovació en el disseny de programes museístics.

+ Informació a [CERCLES](#)

BERMAN, Sabina; JIMÉNEZ LÓPEZ, Lucina. *Democracia cultural: Una conversación a cuatro manos*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica, 2006. 326 p. (2 en fondo).

Resum: Partint de la premissa que només les produccions culturals que es difonen a través dels mitjans de comunicació de masses arriben a una audiència nombrosa, Sabina Berman i Lucina Jiménez presenten un diàleg reflexiu sobre les condicions que demana la cultura per garantir la diversitat, des de la perspectiva de les polítiques culturals a Mèxic.

+ Informació a [CERCLES](#)

BLOOMFIELD, Jude; BIANCHINI, Franco. *Intercultural city: Planning for the intercultural city*. 1a ed. Londres: Comedia, cop. 2004. 125 p. (The intercultural city: making the most of diversity; 2).

Resum: Aquest llibre aborda el concepte d'interculturalitat en el si de les polítiques urbanes, fent èmfasi en la importància d'aspectes com les desigualtats socioeconòmiques i la segregació ètnica en l'àmbit públic a l'hora de construir una identitat i una cultura cosmopolita. A través de la presentació de bones pràctiques interculturals en diverses ciutats europees, *Intercultural city* obre la possibilitat de repensar les polítiques públiques de manera creativa i considerant la diversitat d'actors rellevants en àmbits com la comunitat acadèmica i el tercer sector.

+ Informació a [CERCLES](#)

BORDEAUX, Marie-Christine; DESCHAMPS, François. *Éducation artistique, l'éternel retour?: Une ambition nationale à l'épreuve des territoires*. Tolosa de Llenguadoc: Éditions de l'Attribut, cop. 2013. 172 p. (La culture en questions).

Resum: Com hauria de ser l'educació artística i cultural pública? En el debat nacional francès provocat per la incapacitat de Nicolas Sarkozy i François Hollande per garantir la prioritat i la rellevància d'aquest servei públic, els autors repassen els darrers 30 anys de la història de l'educació artística per assenyalar fites i oportunitats perdudes, i per formular els reptes que presenta actualment aquest àmbit com a element vertebrador transversal de les polítiques públiques a França.

+ Informació a [CERCLES](#)

BOURDIEU, Pierre. *Capital cultural, escuela y espacio social*. 2a ed. Buenos Aires: Siglo XXI, 2008. 182 p. (Biblioteca clásica de siglo veintiuno)

Resum: Introducció a les innovadores idees de Pierre Bourdieu sobre les arrels conceptuals de la sociologia contemporània. Bourdieu interpreta l'escola com a espai que reproduceix i legitima certes estructures socials construïdes en base al capital econòmic i el capital cultural. Els diversos assajos, entrevistes i intervencions públiques de l'autor recollits en aquest llibre ofereixen claus per detectar i minimitzar i aquests mecanismes de reproducció.

+ Informació a [CERCLES](#)

BUFFET, Françoise (dir.). *Éducation et culture en Europe: Le rôle du partenariat*. Paris : L'Harmattan, cop. 2003. 298 p. (Éducation et sociétés).

Resum: Informe resultant dels estudis preliminars i la reflexió del grup COSME, integrat per cinc equips de professors, mediadors i curadors d'Espanya, França, Noruega, Portugal i Romania que van participar en un projecte Comenius, en el qual es va plantejar el rol dels partenariats per a la docència entre institucions educatives i culturals a Europa, tenint en compte les dinàmiques interculturals locals i la globalització.

+ Informació a [CERCLES](#)

BUFFET, François (dir.). *Entre école et musée le partenariat culturel d'éducation*. Lió: Presses Universitaires de Lyon, 1998. 207 p. (Travaux et documents).

Resum: L'experiència coeducativa entre l'escola i el museu té molts anys d'història, però en el context actual de constant innovació tecnològica, l'escola i el museu estan reconfigurant el seus rols pel que fa a l'ensenyament, i les tensions entre professors i mediadors s'han de reconduir cap a l'articulació positiva entre els àmbits educatiu, cultural i social. L'estudi de les relacions establertes en el partenariat entre professors i mediadors de quatre museus de Rhône-Alpes donen claus sobre com aconseguir-ho.

+ Informació a [CERCLES](#)

CARBÓ I RIBUGENT, Gemma. *L'assignatura pendent: Converses sobre educació, política i cultura*. Girona: Papers amb Accent, 2016. 275 p. (Punt i apart; 2).

Resum: Llibre sobre la filosofia i la praxi de l'educació i la gestió cultural que consisteix en entrevistes disteses a 18 figures rellevants de l'àmbit local i internacional de les polítiques culturals i educatives, les quals formen part d'un treball de recerca que posa de manifest, junt amb una anàlisi de les lleis aprovades al Parlament de Catalunya, el "divorci entre educació i cultura" en la societat contemporània.

+ Informació a [CERCLES](#)

CARIDE, José Antonio; VIEITES, Manuel F. (coord.). *De la educación social a la animación teatral*. Gijón: Trea, DL 2006. 574 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 138).

Resum: En el procés permanent de contaminació mútua entre teatre i educació, s'ha anat configurat una nova disciplina, l'animació teatral, que ha mostrat aquestes virtualitats pel que fa als seus beneficiaris. En aquest volum, el qual ha estat elaborat per especialistes procedents del camp de l'educació social, de l'educació teatral i de l'animació teatral mateixa, s'ofereix un conjunt molt variat de materials amb una dimensió teòrica, metodològica i pràctica que serveixen per posar en marxa projectes d'animació teatral orientats als col·lectius més diversos.

+ Informació a [CERCLES](#)

CATTERAL, James S.; DUMAIS, Susan A.; HAMPDEN-THOMPSON, Gillian. *The arts and achievement in at-risk youth: Findings from four longitudinal studies* [en línia]. Washington: National Endowment for the Arts, 2012. 28 p. : digital, fitxer PDF (3,60 Mb). (Research report; 55). <<https://www.arts.gov/sites/default/files/Arts-At-Risk-Youth.pdf>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Aquest informe examina els resultats del comportament acadèmic i cívic dels adolescents i joves adults que en anys previs es van relacionar activament amb les arts dins o fora de l'escola. Els autors han fet ús de quatre grans bases de dades nacionals per analitzar la relació entre la implicació artística i els èxits acadèmics i socials, i han provat els beneficis de l'educació artística en les persones.

+ Informació a [CERCLES](#)

CLARK, Terry Nichols (ed.). *Can Tocqueville karaoke? Global contrasts of citizen participation, the arts and development*. 1a ed. Bingley, Regne Unit: Emerald, 2014. ix, 317 p. (Research in urban policy; 11).

Resum: Quin és l'impacte de les arts i la cultura en l'economia, la política o la vida social? L'autor presenta un marc teòric per analitzar aquesta qüestió que parteix de dues vessants: el concepte de participació democràtica desenvolupat per Alexis de Tocqueville i l'aproximació a les idees innovadores que impulsen l'economia, inspirades per Joseph Schumpeter i Jane Jacobs. En la darrera secció del llibre es presenta el paradigma que integra aquestes dues visions per aprofundir en la capacitat transformadora actual de les organitzacions artístiques i culturals.

+ Informació a [CERCLES](#)

COLLADOS, Antonio; RODRIGO, Javier; SÁNCHEZ DE SERDIO, Aida (coord.). *Transductores: Pedagogías colectivas y políticas espaciales*. Granada: Centro José Guerrero, DL 2009. 287 p.

Resum: Llibre que reuneix el treball de tretze grups internacionals que articulen la pràctica artística, la intervenció política i l'educació. Es tracta d'experiències emmarcades dins el camp de les pedagogies col·lectives, en què s'aborden problemes socials específics mitjançant el desenvolupament sostenible, la participació ciutadana i la cultura visual. A més de la sèrie de projectes desenvolupats pels grups seleccionats, s'inclouen assaigs de Grant Kester, Javier Rodrigo i Aida Sánchez de Serdio.

+ Informació a [CERCLES](#)

COLLADOS, Antonio; RODRIGO, Javier (coord.). *Transductores [2]: Pedagogías colectivas y políticas espaciales*. Granada: Centro José Guerrero, DL 2012. 283 p.

El segon llibre generat per la investigació desenvolupada en el marc del projecte 'Transductores', iniciat el 2009, manté les línies d'estudi de les pedagogies col·lectives ja tractades en el primer, però se centra en el context estatal. Es recullen de forma detallada tretze iniciatives de treball en xarxa que aborden de manera flexible la pràctica artística, la intervenció política i l'educació a partir de tipologies i contextos geogràfics molt diversos. La publicació inclou a més assajos sobre l'educació en museus o les polítiques transfeministes.

+ Informació a [CERCLES](#)

COLLADOS, Antonio; RODRIGO, Javier (coord.). *Transductores 3: Prácticas artísticas en contexto. Itinerarios, útiles y estrategias*. Granada: Centro José Guerrero: Diputación de Granada, DL 2015. 297 p.

Resum: Tercer volum producte de la investigació del projecte 'Transductores', que passa de l'anàlisi de casos d'estudi a la presentació de diferents itineraris i estratègies que poden resultar útils a l'hora de desenvolupar projectes artístics i pràctiques culturals en context o sobre problemàtiques específiques.

+ Informació a [CERCLES](#)

COLLIN, Pascal. *L'urgence de l'art à l'école: Un plan artistique pour l'éducation nationale*. Montreuil: Théâtrales, cop. 2013. 105 p.

Resum: Obra crítica amb el sistema educatiu artístic francès arran de les promeses de François Hollande de posar en marxa un pla nacional d'educació artística, ja oblidades. L'autor mostra la necessitat d'establir la pràctica de l'educació artística i cultural com una de les prioritats nacionals per enfortir l'escola i la societat, i per promoure una autèntica democratització de la cultura.

+ Informació a [CERCLES](#)

COLLOQUE INTERDISCIPLINAIRE SUR LES DROITS DE L'HOMME (12e : 2010: FRIBOURG). *L'enfant témoin et sujet: Les droits culturels de l'enfant*. Ginebra: Schulthess, 2012. 334 p. (Collection interdisciplinaire; 34).

Resum: La divulgació dels drets culturals dels infants, entesos com els drets de viure plenament la seva identitat i accedir als recursos culturals indispensables, és clau en l'erradicació de la violació sistemàtica dels drets humans. Aquest informe col·lectiu mostra la desconexió entre els drets culturals i els drets dels infants i afirma que és la base dels conflictes de la societat contemporània.

+ Informació a [CERCLES](#)

COMA QUINTAMA, Laia; SANTACANA, Joan. *Ciudad educadora y patrimonio: Cookbook of heritage*. Gijón: Trea, DL 2010. 316 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 225).

Resum: Llibre en forma de receptari dirigida a educadors, museòlegs i gestors del patrimoni que recopila propostes educatives basades en el patrimoni urbà material i immaterial en l'àmbit estatal. A partir d'una anàlisi inicial basada en els conceptes de ciutat, educació i patrimoni, i de la revisió de diversos models i experiències educatives, els autors formulen conclusions sobre la conservació del patrimoni i la transmissió dels seus valors com a potencials eines educatives i transformadores.

+ Informació a [CERCLES](#)

CONGRÈS INTERNACIONAL DE CIUTATS EDUCADORES (1R : 1990 : BARCELONA). *La ciudad educadora = The educating city*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1990. 683 p.

Resum: Aquesta obra recull 26 articles d'especialistes en diferents àmbits que poden confluïr en l'elaboració d'una teoria de la ciutat educadora, en el marc del primer Congrés Internacional de Ciutats Educadores, aportant una àmplia contextualització teòrica basada en 3 seccions: les diferents perspectives disciplinàries; els treballs teòrics que tracten de forma global la idea de ciutat educadora, i els àmbits institucionals i mitjans educatius més importants que la constitueixen.

+ Informació a [CERCLES](#)

CORCORAN, Kieran; DELFOS, Carla; SOLLEVELD, Floris (ed.). *ArtFutures: Current issues in higher arts education* [en línia]. Amsterdam: ELIA, 2010. 108 p.: digital, fitxer PDF (3,13 Mb). <<https://www.elia-artschools.org/news/artfutures-current-issues-in-higher-arts-education>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: *Artfutures* tracta el paper futur de les escoles d'art a Europa i assenyala l'impacte positiu de l'educació artística superior en el desenvolupament social, cultural i econòmic de les societats, amb l'objectiu de promoure la mobilitat artística i creativa, fomentar la conscienciació sobre la riquesa de la diversitat cultural europea, debatre sobre el rol dels artistes i les seves capacitats en el marc de l'economia creativa i, finalment, participar activament en la elaboració de l'Agenda Europea de la Cultura.

+ Informació a [CERCLES](#)

COUTTS, Glen; JOKELA, Timo (ed.). *Art, community and environment: Educational perspectives*. 1a ed. Bristol: Intellect, 2008. xiii, 314 p.

Resum: Un grup de reconeguts investigadors australians, nord-americans i finlandesos aborda la interacció de la pràctica artística amb la participació comunitària i els espais naturals i urbans, per aprofundir en qüestions com les relacions entre l'apoderament local, l'art urbà i el sistema de propietats, basant-se en la comparativa de casos d'estudi d'arreu del món.

+ Informació a [CERCLES](#)

CULTURE ACTION EUROPE. *The cultural dimensions of the fight against poverty and social exclusion a European perspective*. [Brusel·les]: Cultural Action Europe, 2010. 17 p. : digital, fitxer PDF (508,40 Kb).

Resum: Aquest informe té l'objectiu de demostrar que la política cultural està directament implicada en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, i planteja iniciatives polítiques de l'àmbit europeu que aborden aquesta qüestió, en el marc dels seminaris organitzats per Culture Action Europe sobre cultura i inclusió social que van tenir lloc el 17 i 18 d'octubre de 2010.

+ Informació a [CERCLES](#)

CHAMBON, Anne Marie. *L'éducation artistique et culturelle dans la politique éducative des villes: Colloque 2005*. Paris: ANDEV: JCA Développement, 2005. 82 p.

Resum: Aquesta obra és un projecte que l'Associació Nacional de Directores de Ciutats Educadores (ANDEV) va encarregar a la consultora Anne-Marie Chambon per conèixer l'estat de la formació en educació artística i cultural a França. A través d'una enquesta que recull l'opinió dels agents involucrats, es pretén obtenir un millor coneixement de les pràctiques en aquest àmbit per articular de manera òptima les polítiques educatives i culturals i el territori.

+ Informació a [CERCLES](#)

DE BACKER, Free [et al.]. «Creativity in artistic education: Introducing artists into primary schools». *International journal of art & design education*, Vol. 31, núm. 1 (febrer 2012), p. 53-66.

Resum: Aquest document aborda les qüestions de l'educació artística al currículum escolar i de la creativitat artística sorgida en la pràctica a les escoles. Proposa la col·laboració de professors amb artistes a les aules per a fomentar el treball creatiu artístic dels alumnes a llarg termini, per la qual cosa es fa necessària una visió sostenible en la qual la disponibilitat de recursos financers és una condició important per a realitzar un canvi de mentalitat cap a la creativitat artística en l'educació.

+ Informació a [CERCLES](#)

EFLAND, Arthur. *Una historia de la educación del arte: Tendencias intelectuales y sociales en la enseñanza de las artes visuales*. Barcelona: Paidós, cop. 2002. 428 p. (Arte y educación; 1).

Resum: Aquesta obra examina el context institucional i social de l'educació artística al llarg de la història occidental, per determinar l'impacte que ha tingut en l'ensenyament artístic que promouen els actuals programes educatius. Es tracta d'una ambiciosa revisió històrica útil també per reflexionar sobre la qüestió de fons del lloc que ocupen les arts en la vida quotidiana.

+ Informació a [CERCLES](#)

ESPETA GIMÉNEZ, Jesús (ed.). *La educación patrimonial en la escuela y el museo: Investigación y experiencias*. Huelva: Universidad de Huelva, 2013. 380 p. (Collectanea; 178).

Resum: Recull dels resultats dels quinze anys de recerca dels coautors d'aquesta obra sobre educació patrimonial en els llibres de text i els materials didàctics presents en museus i centres d'interpretació de l'àmbit estatal, que inclou fonaments teòrics i metodològics, una visió del patrimoni per part de professors i gestors culturals, experiències didàctiques locals i una síntesi general a càrrec de l'editor.

+ Informació a [CERCLES](#)

EUROPEAN MUSIC COUNCIL. *Recommendations to the European Commission on the role of music education and training in the new EU cultural programme*. Bonn: Haus der Kultur, 2004. 3 p.: digital, fitxer PDF (116,87 Kb).

Resum: En el marc del llançament, el 2003, d'una nova iniciativa europea en l'àmbit de l'educació musical anomenada "Fòrum Europeu d'Educació i Formació Musicals" (EFMET), aquest breu document fa algunes recomanacions sobre per què l'educació i la formació en música han de tenir un lloc ferm en el nou programa cultural de la UE i com això es podria fer de manera que no se superposi amb els programes educatius. Els coneixements i experiències de les organitzacions es basen en el camp de la música, tot i que també poden ser rellevants per a altres disciplines artístiques.

+ Informació a [CERCLES](#)

FABIANI, Jean-Louis. *L'education populaire et le théâtre: Le public d'Avignon en action*. Grenoble: Presses universitaires de Grenoble, 2008. 192 p.

Resum: En el marc dels debats sobre la celebració del Festival d'Avinyó del 2005, que va ser particularment controvertit a causa d'una campanya contra la seva programació, aquesta obra ofereix una mirada que permet contribuir a l'anàlisi de les formes públiques d'expressió de la cultura, que a Avinyó s'han desenvolupat, vinculades a la política i el servei públic, en gran mesura mitjançant les arts escèniques.

+ Informació a [CERCLES](#)

FALK, John H.; DIERKING, Lynn Diane; FOUTZ, Susan (ed.). *In principle, in practice: Museums as learning institutions*. Plymouth: Altamira, cop. 2007. xxi, 315 p. (Learning innovations).

Resum: Aquesta obra vol identificar problemes crítics en l'aprenentatge als museus (especialment els de ciències) per tal d'establir una millor base d'investigació, millorar la pràctica en el dia a dia i guiar futurs esforços d'investigació. Inclou una conferència nacional que va ser organitzada per l'Institute for Learning Innovation per fomentar l'intercanvi actiu entre investigadors i professionals, juntament amb diverses publicacions.

+ Informació a [CERCLES](#)

FEGAN, Tony. *Learning and community arts*. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education, cop. 2003. 40 p. (Niace lifelines in adult learning; 11).

Resum: Tony Fegan, director del Festival Internacional de Teatre de Londres i compromès activista de l'art comunitari, ofereix en aquesta obra assessorament per als treballadors de la cultura i l'educació perquè aconseguen crear programes educatius que entusiasmin les persones al llarg de la seva vida i contribueixin a enriquir les seves experiències quotidianes.

+ Informació a [CERCLES](#)

FERNÁNDEZ MARTORELL, Mercedes (ed.). *Leer la ciudad: Ensayos de antropología*. 1a ed. Barcelona: ICARIA, 1988. 255 p.

Resum: Tradicionalment, l'Antropologia com a ciència a Espanya ha tingut molt poc arrelament; però la seva aportació és necessària per a comprendre l'origen de les ciutats en qualsevol Estat modern i més encara per aprofundir en els estils de vida que caracteritzen la contemporaneïtat d'un territori. Aquest llibre contribueix a l'enfortiment del relat de les ciutats des d'una aproximació antropològica que avui dia es revela com a imprescindible.

+ Informació a [CERCLES](#)

FINCHAM, Garrick. *Museums and community learning*. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education, 2003. 44 p. (Niace lifelines in adult learning; 12).

Resum: Els agents culturals que vulguin idear propostes educatives en l'àmbit museístic trobaran en aquesta guia inspiració procedent de projectes reals, suggeriments per iniciar projectes a petita escala que es puguin planificar i implementar amb pocs recursos i

assessorament per treballar amb voluntaris, a més d'informació general sobre els processos de creació de projectes i programes educatius i els tràmits que impliquen.

+ Informació a [CERCLES](#)

FOURREAU, Éric (dir.). *L'éducation artistique dans le monde: récits et enjeux*. Tolosa de Llenguadoc: L'Attribut, 2018. 315 p.

Resum: Éric Fourreau, assessor cultural de la ciutat de Toulouse amb una àmplia experiència en els àmbits local i global, signa aquesta obra que aplega un gran nombre de projectes d'educació artística dirigits a nens i adolescents, i implementats arreu del món. L'autor també revisa les polítiques educatives i culturals en diferents països per analitzar en quins d'ells és prioritari donar l'oportunitat als més joves d'expressar el seu potencial creatiu.

+ Informació a [CERCLES](#)

The fourth pillar of sustainability: Conference report: 29-30 November 2004, Melbourne [en línia]. Melbourne: Cultural Development Network, 2004. 121 p. : digital, fitxer PDF (9,64 Mb).

Resum: Obra sobre la conferència que el 29 i 30 de novembre de 2004 va explorar les idees publicades en el llibre, *El quart pilar de la sostenibilitat: el paper essencial de la cultura en la planificació pública*, de Jon Hawkes, en què s'argumenta que el model de sostenibilitat basat en els tres pilars de l'economia, l'àmbit social i el medi ambient s'hauria d'ampliar per incloure la cultura com a quart pilar en la planificació per a la sostenibilitat.

+ Informació a [CERCLES](#)

FRANCIONI, Francesco; SCHEININ, Martin (ed.). *Cultural human rights*. Leiden; Boston: Martinus Nijhoff, 2008. viii, 369 p. (International studies in human rights: 95).

Resum: Un dels objectius d'aquesta obra és resoldre les mancances que presenten els instruments internacionals sobre la protecció dels drets humans en relació amb la cultura com a element constitutiu de primer ordre. Els autors volen exposar l'impacte d'aquest debat en l'esfera internacional i proporcionar una base conceptual sòlida sobre la qual desenvolupar un concepte de drets humans cultural coherent i actualitzat.

+ Informació a [CERCLES](#)

FRANÇA. HAUT CONSEIL DE L'ÉDUCATION ARTISTIQUE ET CULTURELLE; PIRE, Jean-Miguel. *L'art à l'école: Réconcilier le sensé et le sensible*. Paris: La Documentation française, DL 2012. 252 p.

Resum: El Consell Superior d'Arts i Educació Cultural francès aborda en aquesta obra tres dimensions essencials de l'art en l'educació: el teatre, un dels seus pols més antics; la implementació de la nova història de les arts, en particular la iniciació a la pràctica artística, i el gran repte de la digitalització de la cultura, tant com a mitjà de creació com de difusió, per impulsar la reconexió de l'educació amb els fonaments de l'escola republicana, on l'art i la cultura humanista hi tenen un paper cabdal.

+ Informació a [CERCLES](#)

GALARD, Jean (dir.). *Le regard instruit: Action éducative et action culturelle dans les musées*. Paris: La Documentation française, 2000. 204 p. (Conférences et colloques du Louvre).

Resum: Aquest llibre aborda l'evolució terminològica que han patit les 'activitats educatives' dels museus, enteses com un dels principis constitutius d'aquestes institucions, fins a esdevenir en molts casos 'activitats culturals'. El Louvre, en col·laboració amb altres museus del món, va impulsar un debat sobre aquesta qüestió i la possible redefinició de les relacions amb el públic real o potencial a la qual podia remetre.

+ Informació a [CERCLES](#)

GIELEN, Pascal (ed.). *No culture, no Europe: On the foundation of politics*. Amsterdam: Valiz, 2015. 224 p. (Antennae15).

Resum: La manca d'interès de la Unió Europea per la cultura és el motiu principal del daltabaix del projecte europeu. I sense una inversió estructural en educació i recerca en matèria cultural, Europa continuarà sumida en un estat de crisi permanent. Aquest és el punt de partida de l'obra de Pascal Gielen, que analitza la situació d'Europa en l'actual context de convulsió política per oferir propostes que permetin, d'una banda, enfortir les relacions entre l'art, l'educació i la cultura, i de l'altra transformar la governança cap a models que s'allunyin del neoliberalisme pel qual han apostat molts dels estats membres.

+ Informació a [CERCLES](#)

GRUPO DE EDUCACIÓN DE MATADERO MADRID. *Ni arte ni educación: Una experiencia en la que lo pedagógico vertebró lo artístico*. Madrid: Los Libros de la Catarata, cop. 2017. 239 p. (Colección arte + educación).

Resum: Obra que aplega els resultats i reflexions de l'exposició "Ni arte ni educación" que va desenvolupar el Grup d'Educació de Matadero Madrid; un experiment de participació i producció col·lectiva de coneixement sobre les relacions de l'art i l'educació, els seus límits i interseccions, a través de diversos projectes crítics i lúdics pensats amb estratègies artístiques i amb un gran component pedagògic.

+ Informació a [CERCLES](#)

GUISASOLA ARANZÁBAL, Jenaro; MORENTÍN PASCUAL, Maite. «¿Qué papel tienen las visitas escolares a los museos de ciencias en el aprendizaje de las ciencias? Una revisión de las investigaciones» *Enseñanza de las ciencias*, Vol. 25, núm. 3 (2007), p. 401-414.

Resum: Aquest treball de revisió bibliogràfica vol examinar el debat actual sobre el paper educatiu que tenen les visites escolars als museus de ciències en l'aprenentatge de les ciències. Se centra en les investigacions realitzades en els museus interactius de ciències, que corresponen a la categoria 'MC', majoritària tant a Espanya com en l'àmbit internacional, la qual inclou l'aprenentatge de les ciències en contextos no formals, diferents enfocaments d'aprenentatge, anàlisi de visites escolars a museus i diferents propostes per millorar l'aprenentatge.

+ Informació a [CERCLES](#)

HAWKES, Jon. *The fourth pillar of sustainability: Culture's essential role in public planning*. 1a ed. Melbourne: Common Ground : Cultural Development Network, 2001. 69 p.

Resum: Aquest document és cabdal pel que fa la defensa de la cultura com a pilar del desenvolupament sostenible, juntament amb els àmbits econòmic, social i mediambiental. Jon Hawkes mostra com la cultura representa de manera intangible els valors, costums i estils de vida inherents en la societat, i per tant ha d'esdevenir un element bàsic i transversal de les polítiques públiques d'arreu del món.

+ Informació a [CERCLES](#)

HEIN, George E. *Learning in the museum*. Londres: Routledge, 1998. XI, 203 p. (Museum meanings).

Resum: *Learning in the museum* mostra com es pot aplicar la recerca en els estudis de visitants i la filosofia de l'educació per facilitar una experiència educativa significativa als museus. L'obra comença amb una breu repàs sobre la història de l'educació en els museus públics i un examen rigorós de teories educatives de reconeguts investigadors, i ofereix també els resultats d'una enquesta sobre l'àmplia gamma de mètodes de recerca emprats en els estudis de visitants, amb exemples procedents de museus de tot el món. L'autor també ofereix conclusions a mode de guia pràctica per a tots els professionals del museu i educadors.

+ Informació a [CERCLES](#)

HOOPER-GREENHILL, Eilean; DODD, Jocelyn. *Seeing the museum through the visitors'eyes: the evaluation of the education challenge fund* [en línia]. Leicester: Research Centre for Museums and Galleries, 2002. 52 p. : digital, fitxer PDF (351,18 Kb). <https://www2.le.ac.uk/departments/museumstudies/rcmg/projects/seeing-the-museum-through-the-visitors2019-eyes> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Informe d'avaluació sobre l'èxit d'una iniciativa que ha afegit encara més proves per recolzar el fet que l'educació en els museus és important: es tracta del Fons per a reptes educatius, creat el 1999 pel Departament de Cultura, Mitjans de Comunicació i Esport i desenvolupat per la Comissió de Museus i Galeries i, a partir d'abril de 2000 va ser dirigit a través dels consells regionals del museu amb l'objectiu de construir capacitat educativa en petits museus.

+ Informació a [CERCLES](#)

HRISTOVA, Svetlana; DRAGICEVIC SESIC, Milena; DUXBURY, Nancy (ed.). *Culture and sustainability European cities: imagining Europolis*. 1a ed. Abingdon: Routledge, 2015. xx, 246 p. (Routledge studies in culture and sustainable development).

Resum: Sobre la base d'una àmplia col·lecció d'estudis de casos a tot Europa, que representa una gran varietat de models culturals regionals de desenvolupament sostenible, aquest llibre investiga com la cultura participativa, les arts comunitàries i, en general, la

creativitat de la imaginació cívica són indispensables a l'hora de construir un futur sostenible per a les ciutats petites i mitjanes.

+ Informació a [CERCLES](#)

HUERTA, Ricard; CALLE, Romà de la. *Espacios estimulantes: museos y educación artística*. [València]: Universitat de València, 2007. 240 p. (Oberta. Arte; 135).

Resum: Aquesta obra ofereix una panoràmica internacional que mira d'afavorir la reflexió i el diàleg al voltant de les noves estratègies didàctiques als museus, amb l'objectiu d'aportar la visió europea del fet artístic i dels valors educatius, combinant els referents internacionals amb les necessitats de gestió, les quals requereixen una nova mirada de l'espectador i de les institucions.

+ Informació a [CERCLES](#)

HUERTA, Ricard; CALLE, Romà de la (ed.). *Mentes sensibles: Investigar en educación y museos*. València: Universitat de València, cop. 2008. 201 p. (Oberta; 156).

Resum: Des de fa uns anys s'està potenciant la funció educadora del museu, la qual cosa ha afavorit la projecció d'aquests temes en l'àmbit internacional. En aquest volum es recullen les aportacions de diversos grups de recerca que plantegen de manera innovadora múltiples maneres d'abordar els aspectes d'interès relatius a aquest àmbit.

+ Informació a [CERCLES](#)

HUERTA, Ricard; CALLE, Román de la (ed.). *Patrimonios migrantes*. [València]: Universitat de València, cop. 2013. 172 p. (Oberta; 211).

Resum: Una societat com la d'avui no pot pensar el seu patrimoni sense el concepte de migració, relacionat al seu torn amb aspectes com l'art, l'educació, els museus, les tecnologies de la informació i la comunicació i la gestió cultural. Aquesta obra recull les reflexions de diversos especialistes sobre aquestes qüestions en el marc de les IV Jornades Internacionals d'Investigació en Educació Artística, que es van celebrar a la Universitat de València sota el lema "Patrimonis migrants".

+ Informació a [CERCLES](#)

INNERARITY, Daniel. *La democracia del conocimiento: Por una sociedad inteligente*. 1a ed. Barcelona: Paidós, 2011. 256 p. (Paidós estado y sociedad).

Resum: En l'era de la democratització del saber, aquest llibre reivindica el rol del coneixement en els seus àmbits més propers, com les polítiques de la ciència i la innovació, l'assessorament polític o l'avaluació de les polítiques públiques, com a eina de legitimitat democràtica que contempla una societat activa en la "politització d'allò cognitiu" i propicia l'educació en la cultura de la responsabilitat.

+ Informació a [CERCLES](#)

INNERARITY, Daniel. *Incertesa i creativitat. Educar per a la societat del coneixement* [en línia]. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 2010. 40 p. : digital, fitxer PDF (297,86 Kb). <<https://www.fbofill.cat/publicacions/incertesa-i-creativitat-educar-la-societat-del-coneixement>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: L'autor, catedràtic de filosofia social i política a la Universitat de Saragossa, professor de la Universitat del País Basc i director de l'Institut de Governança Democràtica, analitza el desafiament que suposa per a la societat del coneixement arribar a generar saber compartit. Aquest article forma part de la col·lecció 'Debats d'educació' una iniciativa de la Fundació Jaume Bofill amb la col·laboració del MACBA que vol impulsar el debat social sobre el futur de l'educació.

+ Informació a [CERCLES](#)

INNERARITY, Daniel. *El nuevo espacio público*. Madrid: Espasa, cop. 2006. 270 p.

Resum: Daniel Innerarity analitza els escenaris en què es desenvolupa la vida pública, aprofundint en els conceptes de diferència i identitat inherents en el component divers dels espais compartits, amb l'objectiu de proposar una renovació de la cultura política de les societats democràtiques que contempli l'educació per a la ciutadania i la consciència cívica com a aspectes fonamentals.

+ Informació a [CERCLES](#)

IVEY, Bill J. *Arts, Inc.: How greed and neglect have destroyed our cultural rights*. Berkeley: University of California Press, cop. 2008. xx, 342 p.

Resum: L'autor se serveix de la seva experiència com a exdirector de la Country Music Foundation i excap del National Endowment for the Arts, a més de l'avaluació de l'estat actual de les arts als Estats Units, per articular una proposta de departament d'afers culturals en l'àmbit nord-americà per recuperar el patrimoni, l'art i la creativitat en una societat democràtica que, no obstant això, té un govern que no considera la cultura com un àmbit fonamental en les polítiques públiques.

+ Informació a [CERCLES](#)

JAMES, Nalita. Actup! Theatre as education and its impact on young people's learning [en línia]. Leicester: University of Leicester. Centre for Labour Market Studies, 2005. 28 p.: digital, fitxer PDF (713,89 Kb). <https://lra.le.ac.uk/bitstream/2381/8512/1/working_paper46.pdf> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: En aquest article es presenten els resultats d'un estudi que explora el paper del teatre com a lloc d'aprenentatge en un context comunitari i com pot proporcionar oportunitats d'aprenentatge informal per a joves amb exclusió social. En l'estudi hi va participar "Actup!", Un grup de teatre per a joves de 'Saffron Lane' de Leicester i dirigit per l'Speakeasy Theatre Company'.

+ Informació a [CERCLES](#)

JANSSEN, Ingrid (comp.). *A portrait of the artist in 2015: Artistic careers and higher arts education in Europe*. Amsterdam: Boekmanstudies, 2004. 132 p.

Resum: Aquest llibre està dirigit a tothom qui vulgui aprofundir en els futurs escenaris de la professió de l'artista a Europa. Des del punt de vista de l'autora, economista i també artista, els artistes tindran molt a dir en el camp de la creativitat aplicada a àmbits molt diversos, i no només en l'àmbit de la pràctica individual autònoma.

+ Informació a [CERCLES](#)

KEA EUROPEAN AFFAIRS. *The impact of culture on creativity* [en línia]. [Brussels]: European Commission, 2009. 240 p. digital, fitxer PDF (1,24 Mb).

<<http://www.keanet.eu/docs/impactculturecreativityfull.pdf>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Aquest informe de KEA per a la Comissió Europea il·lustra l'impacte de la cultura en el desenvolupament de nous productes i serveis a Europa, impulsant la innovació tecnològica, la recerca i els recursos humans, i proposa una sèrie de mesures concretes per implementar cinc accions: conscienciar del valor de la cultura com a recurs important de la creativitat, promoure la creativitat cultural en les polítiques d'innovació, redirigir els recursos financers existents, posicionar Europa com a espai de creació, i adaptar els marcs normatius per donar suport a la creativitat i la col·laboració cultural.

+ Informació a [CERCLES](#)

KOREN, Marian (ed.). *Working for five star libraries: international perspectives on a century of public library advocacy and development*. Leidschendam [Països Baixos]: Biblion Uitgeverij, cop. 2008. 128 p.

Resum: Amb motiu dels 100 anys de l'Associació de Biblioteques Públiques als Països Baixos, s'ha creat una panoràmica sobre un segle d'incidència i desenvolupament de la biblioteca pública. Diversos erudits europeus han assumit el repte de traçar les arrels d'aquesta guia contemporània. Les contribucions de Dinamarca, Finlàndia, Alemanya, Holanda, Suècia i el Regne Unit mostren diverses fonts i rutes de desenvolupament de la biblioteca pública.

+ Informació a [CERCLES](#)

KORZA, Pam; BACON, Barbara Schaffer; ASSAF, Andrea. *Civic dialogue, arts & culture: Findings from animating democracy*. Washington: American for the Arts, cop. 2005. vi, 312 p.

Resum: *Civic dialogue, arts & culture* explora el poder de les arts i les humanitats per fomentar la ciutadania responsable a través de l'anàlisi de 37 projectes presentats pel col·lectiu American for the Arts, amb la col·laboració de la Fundació Ford, en el marc de Animating Democracy (2000-2004); una iniciativa que va fomentar activitats artístiques per afavorir el diàleg cívic en temes contemporanis com les relacions racials, la desigualtat econòmica, la gentrificació, la violència escolar, la immigració o els refugiats.

+ Informació a [CERCLES](#)

KUNZMANN, Klaus R. «Culture, creativity and spatial planning» *Town planning review*, Vol. 75, núm. 4 (2004), p. 383-404.

Resum: Aquest article presenta les diverses dimensions de la cultura en els processos de planificació territorial i de construcció de ciutats a Europa, el seu paper en la imatge i el màrqueting urbans, en el desenvolupament econòmic local i en la creació d'ocupació, i en la sostenibilitat de la identitat i la qualitat de vida dels ciutadans del segle XXI.

+ Informació a [CERCLES](#)

LAAKSONEN, Annamari. *Making culture accessible: Acces, participation and cultural provision in the context of cultural rights in Europe*. Estrasburg: Council of Europe, cop. 2010. 188 p.

Resum: La investigadora Annamari Laaksonen aprofundeix en l'àmbit dels drets culturals en les polítiques europees en aquest informe encarregat pel Consell d'Europa. L'autora presenta una visió general dels marcs jurídics i polítics europeus pel que fa a l'accés i la participació cultural, un recull d'experiències en diferents països i una proposta d'indicadors per mesurar com cal abordar els drets culturals en l'àmbit de les polítiques públiques.

+ Informació a [CERCLES](#)

LAJUZAN, François. *L'action culturelle dans les rythmes*. Voiron Cedex: Territorial, 2014. 93 p. (L'essentiel sur).

Resum: Quines oportunitats presenta la reforma dels horaris escolars per al disseny i la implementació d'iniciatives d'educació artística que reforcin el rol de les institucions culturals municipals? Quins camps d'acció i quins nous públics obre la "refundació de l'escola republicana"? Aquesta obra ofereix respostes basades en l'experiència de les ciutats que experimenten amb el nou rol de la cultura en la intersecció entre les polítiques educatives i culturals.

+ Informació a [CERCLES](#)

LAKERVELD, J. A. van; GUSSEN, Ingrid (ed.). *Acquiring key competences through heritage education* [en línia]. Bilzen: Landcommanderij Alden Biesen, DL 2011. 140 p.: digital, fitxer PDF (5,04 Mb).

Resum: A partir de la relació entre l'educació del patrimoni i l'educació basada en competències, en particular l'adquisició de les competències clau de l'aprenentatge permanent que promou la Comissió Europea, aquest manual reflecteix l'enfocament del projecte 'Aqüeducte', en què es posa de manifest la relació mútuament beneficiosa entre aquests dos àmbits i, a més, s'identifiquen i els requisits per permetre que alumnes educadors aprenguin de forma òptima en un entorn d'aprenentatge ric i inspirador.

+ Informació a [CERCLES](#)

LAUWAERT, Maaïke; WESTRENNEN, Francien van (ed.). *Facing value: Radical perspectives from the arts*. Amsterdam: Valiz: Stroom Den Haag, 2017. 444 p.

Resum: Antologia de textos d'arquitectes, artistes, filòsofs, científics, historiadors i economistes que vol fer repensar l'abast i el llenguatge del sistema de valors actual, reformulant el concepte de valor a través de les arts i deslligant-lo del component econòmic. Els lectors trobaran eines per apoderar-se, compartir la creativitat, enfrontar-se a la incertesa, alliberar-se del temps, promoure la diversitat i fomentar una societat més empàtica i justa gràcies a la visió alternativa de valor que ofereix l'art.

+ Informació a [CERCLES](#)

LEVINE, Caroline. *Provoking democracy: Why we need the arts*. 1a ed. Malden, USA: Blackwell, 2007. xiii, 252 p. (Blackwell manifestos).

Resum: Així com al segle XX la societat va recórrer a artistes com Jackson Pollock, Bertolt Brecht o D. H. Lawrence per demostrar el seu compromís amb la llibertat i la dissidència política, l'autora assenyala que actualment la provocació dels artistes de les avantguardes pot ser igualment catalitzadora per a la transformació de les democràcies en sistemes més lliures i justos de governança.

+ Informació a [CERCLES](#)

LÉVY, Pierre. *Cibercultura: Informe al Consejo de Europa*. 1a ed. Rubí: Anthropos; Mèxic : Universidad Autónoma Metropolitana, 2007. XXIV, 230 p. (Ciencia, tecnología y sociedad; 16).

Resum: *Cibercultura* vol ser una introducció en la cultura de la societat digital. Presenta al lector les noves tecnologies, el seu ús i les seves apostes amb un llenguatge accessible, passant de la digitalització a la navegació, la memòria, els programes, la realitat virtual, el multimèdia, la interactivitat o el correu electrònic, i en definitiva responent preguntes conceptuals sobre aquest fenomen i la seva relació amb el coneixement.

+ Informació a [CERCLES](#)

LIEBAU, Eckart; WAGNER, Ernst; WYMAN, Max (ed.) *International yearbook for research in arts education. Vol. 1 (2013)*. Münster: Waxmann, 2013. 270 p.

Aquest títol correspon a una sèrie anual de publicacions de la Xarxa Internacional de Recerca en Educació Artística (INRAE). Està dissenyat com un fòrum d'intercanvi d'informació i debat sobre els problemes derivats de l'adopció i la implementació de l'Ordre de Seül, sorgida de la Conferència Mundial sobre Educació Artística de Corea del 2010 i que, des d'aleshores, ha estat ratificada per unanimitat per la Conferència General de la UNESCO. L'anuari està pensat com una contribució vital al debat internacional sobre la qualitat en l'educació artística.

+ Informació a [CERCLES](#)

LORD, Gail Dexter; BLANKENBERG, Ngaire (ed.) *Cities, museums and soft power*. Washington: American Alliance of Museums Press, cop. 2015. vii, 263 p.

Resum: *Cities, museums and soft power* analitza exemples de museus d'arreu del món per evidenciar el poder d'impacte i la influència que tenen i poden tenir, en aliança amb les polítiques locals educatives, econòmiques o de planificació urbana, des de la perspectiva del "soft power". Segons els autors, el potencial dels anomenats "gegants dorments" en el desenvolupament sostenible és enorme; només cal activar-lo.

+ Informació a [CERCLES](#)

LUOISE, Govier. *Leaders in co-creation? Why and how museums could develop their co-creative practice with the public, building on ideas from the performing arts and other non-museum organisations* [en línia]. [London: The Clore Leadership Programme], 2010. 42 p.: digital, fitxer PDF (718,46 Kb).

Resum: Aquest informe explora la pràctica participativa en els museus anglesos, concretament les fórmules de cocreació col·lectiva i participativa amb el públic. L'autora relaciona aquestes pràctiques amb les pràctiques participatives en les arts escèniques i altres institucions culturals, partint del supòsit que la cocreació va més enllà de la democràcia, perquè a més de ser una pràctica de participació col·lectiva produeix art.

+ Informació a [CERCLES](#)

LLEDÓ, Emilio. *Ser quien eres: Ensayos para una educación democrática*. 1a ed. Saragossa: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2009. 284 p. ([Re]pensar la educación; 1).

Resum: L'abast de la reflexió sobre l'essència de les persones d'Emilio Lledó, pensador amb una llarga trajectòria en la docència universitària que ha fet de l'educació el centre de la seva filosofia, és molt ampli. Aquesta obra es concreta en tres parts: l'essència ("Aprendre a ser"), la construcció de la identitat ("Humanisme i humanitats") i la concreció de l'educació en el temps i en l'espai ("L'espai real de l'educació") que configuren una mena de biografia pedagògica del pensament de l'autor de gran rellevància en els debats educatius i culturals actuals.

+ Informació a [CERCLES](#)

MCNICHOL, Sarah. *Joint-use libraries: Libraries for the future*. 1a ed. Oxford: Chandos, 2008. xxiv, 230 p. (Information professional).

Resum: Què és una biblioteca d'ús compartit? Com es gestiona? Quines implicacions té pel que fa a la governança, el disseny, o els sistemes d'avaluació? Aquesta obra fa un repàs de les tipologies de biblioteca d'ús compartit, incloses les dels àmbits de l'educació (escoles i universitats) i la sanitat, i examina els diversos models de gestió a partir d'exemples concrets, tenint en compte aspectes com els recursos digitals, la formació i la participació.

+ Informació a [CERCLES](#)

MACIAN, Marie-Pierre; FANJAS, Philippe. *Prêtez l'oreille!: Livre blanc des actions éducatives des orchestres*. Paris: Association Française des Orchestres, cop. 2003. 496 p.

Resum: Prêtez l'oreille! reflecteix la vitalitat i riquesa dels programes educatius que les orquestres franceses ofereixen als públics joves, la qual respon, entre altres, a la voluntat de difondre la música en directe de manera àmplia entre totes les audiències. Mitjançant l'exposició de casos concrets i testimonis, s'aborden els conflictes i les característiques de les associacions entre orquestres, els programes educatius estatals, les autoritats locals, les sales de concerts i els mecenes perquè els lectors tinguin una visió global d'aquest tema.

+ Informació a [CERCLES](#)

MARÍN VIADER, Ricardo (ed.). *Infancia, mercado y educación*. Archidona, Málaga: Aljibe, cop. 2011. 158 p. (ART&CO).

Resum: Aquesta obra tracta de manera crítica els problemes educatius i culturals que provoca la lògica del mercat, fent atenció a qüestions com el consum, la publicitat, la identitat i els conflictes sobre gènere en la infància i l'adolescència (1a part), i als àmbits del cinema, la publicitat i els museus a través d'un registre visual que inclou imatges digitals eloqüents que aporten coherència al discurs general (2a part).

+ Informació a [CERCLES](#)

MARROCU, Emanuela; PACI, Raffaele. Education or creativity: What matters most for economic performance? [en línia]. [S.l.: s.n.], 2011. p.<<http://www.siecon.org/online/wp-content/uploads/2011/04/Marrocu-Paci1.pdf>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Obra que revisa la recerca dels investigadors socials sobre el paper positiu que juga el capital humà en el desenvolupament econòmic. Afegeix un grau d'especificitat als estudis empírics sobre aquest àmbit, basats en el nivell educatiu de la població (especialment de les persones amb estudis universitaris) presentant tres categories que no se solapen: graduats creatius, bohemis i graduats no creatius.

+ Informació a [CERCLES](#)

MATARASSO, François. *Learning development: An introduction to the social impact of public libraries*. Londres: Comedia, 1998. 54 p. (British library R&D report).

Resum: Aquesta obra és una introducció a les tendències clau en el sector de les biblioteques públiques, sobretot pel que fa al seu potencial en la tasca social de desenvolupament personal i col·lectiu. Segons la recerca del grup PULSE, la inclusió social i l'aprenentatge al llarg de la vida són dos dels àmbits en què les biblioteques presenten un impacte més gran.

+ Informació a [CERCLES](#)

MEYER-BISCH, Patrice (dir.). *Cultura democràtica: Un desafío para las escuelas*. Paris: UNESCO, cop. 1995. 152 p. (Cultura de paz).

Resum: L'impulsor dels drets culturals Patrice Meyer-Bisch repassa les estratègies experimentals en matèria d'educació democràtica iniciades en escoles arreu del món, amb l'objectiu de promoure la cultura de la democràcia mitjançant el desenvolupament d'una xarxa internacional d'innovació i comunicació entre els Estats membres de la UNESCO.

+ Informació a [CERCLES](#)

MEYER-BISCH, Patrice. BIDAULT, Mylène. *Déclarer les droits culturels: Commentaire de la Déclaration de Fribourg*. Zurich: Schulthless; Brusel·les: Bruylant, cop. 2010. VII, 154 p. (Collection interdisciplinaire; 33).

Resum: Els drets culturals tenen una importància cabdal en la seva relació amb els drets civils, econòmics, polítics i socials, tal com es reconeix als instruments internacionals. El comentari, article per article, de la Declaració de Friburg sobre drets culturals, que va ser redactada el 2007 per un gran grup internacional d'experts i ONG, desenvolupa l'abast d'aquests drets i demostra la seva rellevància mundial.

+ Informació a [CERCLES](#)

MOFFAT, Hazel; WOOLLARD, Vicky (ed.). *Museum and gallery education: A manual of good practice*. Londres: Stationery Office, 1999. 197 p. (Professional museum and heritage series).

Resum: Aquest llibre reconeix el paper de l'educació com a factor d'equilibri entre les col·leccions que ofereixen els museus i les galeries i les necessitats del públic i, a partir d'exemples de tot el món, proporciona una gran quantitat d'idees inspiradores per incrementar la consciència sobre les prioritats, fomentar l'acció basada en la formulació de polítiques, desenvolupar estratègies per millorar la planificació de programes educatius, i en general millorar l'efectivitat de l'educació en els museus i les galeries d'art.

+ Informació a [CERCLES](#)

MORENO REDÓN, Sergio; CARRERES I VERDAGUER, Carles (ed.). *Llegint pedres, escrivint ciutats: Unes visions literàries de la ciutat*. 1a ed. Lleida : Pagès, 2009. 315 p.

Resum: Un grup d'antropòlegs, arquitectes, filòlegs i geògrafs reflexionen conjuntament sobre la literatura urbana i la seva relació amb les ciutats, considerant aspectes com la conservació de la memòria en l'espai públic a través de la fisonomia i la toponímia dels carrers o els diferents estils arquitectònics que remetien a moments concrets de la història d'una comunitat.

+ Informació a [CERCLES](#)

MUSIC NETWORK. *A national system of local music education services: Report of a feasibility study* [en línia]. 1a ed. Dublin: Music Network, 2003. 68 p.

<<https://www.musicnetwork.ie/content/files/publications/adminfeasreport.pdf>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Aquest estudi reconeix els buits existents en la provisió d'educació musical a Irlanda, especialment pel que fa a l'accés dels infants a l'educació musical instrumental i vocal. S'hi recomana un model pragmàtic de prestació de serveis rendible per fer front a aquestes llacunes. El model implica la creació d'un sistema nacional de serveis locals d'educació musical, amb suport públic i socialment inclusiu, centrat en la comunitat, i garant d'alta qualitat, per complementar l'ensenyament i l'aprenentatge de la música a les aules.

+ Informació a [CERCLES](#)

NASH, Mary; BENACH, Núria; TELLO ROBIRA, Rosa (ed.). *Inmigración, género y espacios urbanos: los retos de la diversidad*. Barcelona : Edicions Bellaterra, cop. 2005. 155 p. (Serie general universitaria ; 44).

Resum: Conjunt de textos publicats en el marc del curs "Immigració, gènere i espais urbans: els desafiaments de la diversitat" dirigit per Mary Nash i organitzat durant el programa 'Els Juliols' a la Universitat de Barcelona, l'estiu de 2003. Els textos aborden la teoria i la pràctica dels processos de construcció de les identitats urbanes en els espais interculturals, fent èmfasi en temes com la immigració, l'alteritat i especialment el rol de les dones.

+ Informació a [CERCLES](#)

NUSSBAUM, Martha Craven. *Sin fines de lucro: Por qué la democracia necesita de las humanidades*. 1a ed. Madrid: Katz, 2010. 199 p. (Discusiones ; 2032).

Resum: Apassionat manifest de la filòsofa Martha C. Nussbaum en favor de les arts liberals i l'ensenyament de les humanitats com a components centrals de les democràcies, en un moment en què els sistemes educatius afavoreixen progressivament aprenentatges basats en les activitats econòmiques que no promouen la crítica i la reflexió sobre els canvis vertiginosos que experimenta el món.

+ Informació a [CERCLES](#)

O'FARRELL, Larry; SCHONMANN, Shifra; WAGNER, Ernst (ed.) *International yearbook for research in arts education. Vol. 2 (2014)*. Münster: Waxmann, 2014. 244 p.

Resum: El segon volum de la sèrie de publicacions anuals sobre la investigació global en el camp de l'educació cultural i artística, impulsat per la Xarxa Internacional d'Investigació sobre l'Educació Artística (INRAE), revisa les contribucions a la Cimera Mundial sobre l'Educació Artística celebrada a Wildbad Kreuth (Alemanya) el 2013, i segueix aprofundint en matèria d'avaluació, mapatge i monitoratge. També s'estudien nous enfocaments amb l'objectiu de vincular l'educació artística amb l'educació per a la pau i la seva aplicació en l'educació per al desenvolupament sostenible.

+ Informació a [CERCLES](#)

O'NEILL, Paul; WILSON, Mick (ed.). *Curating and the educational turn*. 1a ed. Londres: Open; Amsterdam: de Appel, 2010. 339 p.

Resum: Continuació de la reconeguda obra *Curating Subjects*, curada també per Paul O'Neill, sobre el caràcter pedagògic en la producció artística contemporània i les pràctiques expositives, en les quals l'educació esdevé el tema central. Els 27 textos que formen part de l'obra critiquen aquesta orientació assumint que respon a la instrumentalització de la cultura per part de l'economia i l'empresa.

+ Informació a [CERCLES](#)

OCTOBRE, Sylvie; SIROTA, Régine (dir.). *L'enfant et ses cultures: Approches internationales*. Paris: Ministère de la Culture et de la Communication, Département des études, de la prospective et des statistiques, cop. 2013. 213 p. (Questions de culture).

Resum: Experts reconeguts internacionalment en els àmbits de la sociologia, l'antropologia, el comerç, l'educació, la psicologia i els estudis de gènere aborden la relació entre la infància i les indústries culturals, oferint noves perspectives sobre els rols de gènere, les desigualtats socials, la socialització i transmissió de la cultura, i la producció i el consum cultural.

+ Informació a [CERCLES](#)

OWENS, Paul. *Creative tensions: A discussion document on arts organisations and education*. Londres: British American Arts Association, cop. 1998. 33 f.

Resum: *Creative tensions* explora el gir en la programació museística i d'altres institucions artístiques cap als programes educatius, examinant amb detall les raons pels quals l'educació s'ha convertit en una aposta essencial dels equipaments culturals, i l'actitud de mediadors i altres agents vers aquesta tendència.

+ Informació a [CERCLES](#)

PAQUIN, Maryse. *La visite scolaire au musée: stratégies pédagogiques pour une participation active des élèves de l'élémentaire*. Cap-Rouge (Québec): Presses Inter Universitaires, 1998. 126 p.

Resum: Maryse Paquin reuneix un conjunt d'estratègies pedagògiques implementades en museus durant gairebé vuit anys i que van involucrar a més de mil estudiants d'educació primària. Amb elles vol donar resposta als reptes que planteja l'educació informal en museus, pel que fa a la naturalesa de les visites i als mediadors, i la seva relació amb l'aprenentatge a les escoles.

+ Informació a [CERCLES](#)

PETERS, Michael A.; BULUT, Ergin (ed.) *Cognitive capitalism, education and digital labor*. Nova York: Peter Lang, cop. 2011. XL, 341 p.

Resum: Seguint el desenvolupament de les teories de Gilles Deleuze, Felix Guattari, Michel Foucault, Michael Hardt i Antonio Negri sobre el capitalisme i la societat contemporània, destacats investigadors internacionals exploren la relació entre el capitalisme cognitiu i l'educació, centrant-se en els canvis socioeconòmics produïts per les TIC i més específicament en la qüestió del treball digital.

+ Informació a [CERCLES](#)

PONT, Ferrant (text); LLORDÉS, Teresa (fotografia). *Espais recobrats: Els nous usos del patrimoni industrial català*. 1a ed. Terrassa: Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, 2014. 373 p.

Resum: Aquest llibre recull una àmplia mostra de projectes de recuperació de patrimoni industrial que demostren com el passat ofereix solucions per al present i reserva possibilitats per al futur. Partint de l'exemple paradigmàtic del complex tèxtil Aymerich, Amat i Jover de Terrassa, que l'any 1983 va recobrar la vida com a seu del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, es descriuen moltes rehabilitacions d'edificacions fabrils que han estat revaloritzades i acullen nous usos culturals i artístics.

+ Informació a [CERCLES](#)

RECA, María Marta. *Antropología y museos: Un "diálogo" contemporáneo con el patrimonio*. Buenos Aires: Biblos, cop. 2016. 170 p., [8] p. de lám.

Resum: *Antropología y museos* vol provocar un diàleg actualitzat entre els camps de l'antropologia i la museística, abordant la complexitat de la producció de sentit en el procés d'exposició d'un objecte que ha de ser reconnectat amb el seu context d'origen, i en la recepció i reconstrucció de sentit per part del visitant, que condueix a preguntar-se sobre l'ètica de la representació.

+ Informació a [CERCLES](#)

Rethinking learning: museums and young people: a collection of essays. Edinburgh: Museumsetc, cop. 2009. 237 p.

Resum: Repensar l'aprenentatge del públic més jove és el punt en comú d'aquests dotze estudis de cas escrits per les mateixes persones que els han elaborat i executat, professionals d'alt nivell vinculats a l'àmbit acadèmic dels EUA, d'Europa i d'Àfrica. Les propostes triades són les més imaginatives, les que han generat millors indicadors i han estat executades amb la voluntat que la visita dels infants i joves tingui un efecte transformador, per a ells i per al mateix museu.

+ Informació a [CERCLES](#)

RIUS, Joaquim; RUBIO ARÓSTEGUI, Juan Arturo (ed.). *Treinta años de políticas culturales en España: Participación cultural, gobernanza territorial e industrias culturales*. [València] : Universitat de València, 2016. 444 p.

Resum: Aquesta obra elabora una anàlisi crítica de la política cultural en l'Estat espanyol, fent balanç dels seus més de trenta anys d'existència. Investigadors i experts reconeguts en el sector de les polítiques i la gestió cultural ofereixen una panoràmica que permet captar una visió global i diagnosticar les virtuts, febleses i reptes de futur, generant reflexions per a la seva necessària reformulació tenint en compte la influència del marc polític i institucional, els factors identitaris i el context global.

+ Informació a [CERCLES](#)

ROBINSON, Ken. *Education in/and culture*. Paris: Council of Europe. Cultural Policy and Action Division, 1995. 37 p.

Resum: Informe del Consell d'Europa que recull informació sobre les arts en els sistemes educatius dels estats europeus, fent una retrospectiva d'anteriors informes i avançant estratègies de desenvolupament i recomanacions que contemplen la vessant intercultural de l'educació, tenint en compte les deficiències observades en molts models de provisió de serveis per a les arts en l'educació europea.

+ Informació a [CERCLES](#)

ROBINSON, Ken. *Arts education in Europe: A survey*. [Strasbourg: Council of Europe, 1997]. 188 p.

Resum: Aquest informe es basa en una enquesta sobre l'estat de les arts en l'educació als estats membres de la Unió Europea. La primera part examina l'oferta educativa de cada país, pel que fa a la integració de l'art en aquest sector, segons els resultats de l'enquesta. La segona part ofereix presenta un perfil breu sobre aquesta qüestió en cada país. Es tracta d'un document útil per obtenir una visió general de les polítiques educatives a Europa i la seva relació amb l'art, així com de les interaccions entre l'alumnat, els professors i els artistes, i per reflexionar sobre la seva evolució en el temps i la seva capacitat d'adreçar els canvis socials.

+ Informació a [CERCLES](#)

ROBINSON, Ken; ARONICA, Lou. *Escuelas creativas: La revolución que está transformando la educación*. 3a ed. Barcelona : Grijalbo, 2016. 367 p.

Resum: En un llibre ple d'anècdotes, exemples concrets, recerca i consells de professionals pioners en l'àmbit educatiu, els autors desenvolupen el discurs de la xerrada TED "Com l'escola mata la creativitat" per oferir alternatives a l'estancament dels caducs sistemes educatius actuals, hereus de la Revolució Industrial, i preguntar-se quin és el sentit de l'educació en el segle XXI.

+ Informació a [CERCLES](#)

RODRIGO, Javier (coord.). *Pratiques dialogiques: Intersecciones de la pedagogía crítica i la museología crítica = Prácticas dialógicas: Intersecciones de la pedagogía crítica y la museología crítica = Dialogical practices: The intersections between critical pedagogy and critical pedagogy*. Palma: Fundació Es Baluard Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma, DL 2007. 260 p. + 1 DVD.

Resum: Com es pot entendre el nou paper dels museus i les institucions culturals en el context de reflexió crítica sobre el rol de la cultura en els partenariats amb l'àmbit educatiu i artístic? Pràctiques dialògiques parteix d'una revisió teòrica per oferir exemples pràctics de formes de treballar conjuntament entre el món educatiu i cultural, col·laborant amb artistes o col·lectius en el sector dels museus, els quals són traduïbles a altres contextos i institucions i permeten repensar de manera general el desenvolupament cultural comunitari.

+ Informació a [CERCLES](#)

SAEBO, Aud Berggraf (ed.). *International yearbook for research in arts education. Volume 4 (2016)*. Münster : Waxmann, 2016. 274 p.

Resum: El quart volum de la sèrie de publicacions anuals sobre la investigació global en el camp de l'educació cultural i artística, impulsat per la Xarxa Internacional d'Investigació sobre l'Educació Artística (INRAE), explora les relacions que s'estableixen arreu del món en els àmbits de l'educació artística i de l'educació cultural, i que en molts casos fan que ambdós siguin considerats com a pràcticament sinònims. L'anyari segueix aprofundint, com els anteriors volums, en els darrers reptes que planteja l'educació cultural i artística.

+ Informació a [CERCLES](#)

SAEZ, Jean-Pierre (dir.) [et al.]. *Pour un droit à l'éducation artistique et culturelle: Plaidoyer franco-allemand = Das Recht auf Kulturelle Bildung: Ein deutsch-französisches*. Grenoble: Observatoire des politiques culturelles; Berlin: B&S Siebenhaar, 2014. 429 p.

Resum: Aquest llibre bilingüe i transnacional tracta sobre la teoria i la pràctica de les arts i l'educació cultural a França i Alemanya. Mostra les estructures polítiques i administratives sobre les quals es basa l'ensenyament artístic i cultural en ambdós països i les sotmet a una observació crítica, a més d'incloure estudis de casos concrets. És el resultat d'un estudi i recerca dut a terme des de fa diversos anys per l'Observatori de Polítiques Culturals, la Fundació Genshagen i l'Institut Hildesheim d'Estudis Polítics.

+ Informació a [CERCLES](#)

SAINT-CYR, Sylvie. *Vers une démocratisation de l'opéra*. Paris: L'Harmattan, cop. 2005. 359 p. (Logiques sociales).

Resum: L'arribada dels serveis de comunicació i la recerca d'un nou públic més jove, les preferències artístiques dels quals probablement poden afavorir la renovació del gènere operístic, no són suficients per pal·liar els efectes de la crisi que van patir els teatres d'òpera

als anys vuitanta. Aquesta obra explora una contradicció que només l'educació artística pot atenuar: la que existeix entre les lleis de l'economia de mercat i els valors d'accessibilitat universal a les obres cabdals de la Humanitat que defensa la República, la qual es veu obligada a mantenir importants subsidis per a l'"alta cultura", la qual sovint no té rendibilitat.

+ Informació a [CERCLES](#)

SEGOVIA, Chema [et al.]. *Espacios: Para la innovación, la creatividad y la cultura*. València: Publicaciones de la Universidad de València, cop. 2015. 205 p.

Resum: Recull de les reflexions de la unitat de recerca Econcult, en el marc del projecte europeu '3C4 Incubators'. Centrada en les relacions d'interdependència que es donen entre els espais, la innovació, la creativitat i la cultura, es presenta com un cos teòric que posa en relació diferents tendències i plantejaments il·lustrats amb una àmplia selecció internacional de 48 casos d'estudi.

+ Informació a [CERCLES](#)

SELADA, Catarina; CUNHA, Inês Vilhena da; TOMAZ, Elisabete. *Creative-based strategies in small and medium-sized cities: Some European study cases* [en línia]. [S.l.:s.n., 2011?]. 20 p.: digital, fitxer PDF (188,70 Kb).

Resum: Obra que reconeix el potencial de les ciutats petites en regions intermèdies i rurals europees en el foment de la cohesió territorial, basades en els enfocaments creatius i culturals en les estratègies de desenvolupament regional i urbà com a eixos clau per a la competitivitat i el creixement. Es fa èmfasi en la urgència d'adaptar les polítiques de desenvolupament generalitzades a les especificitats locals, i crear formes innovadores de governança per a un compromís integral de tots actors locals.

+ Informació a [CERCLES](#)

Setting the scene: The arts and young people. London: Department of National Heritage, [1996]. vi, 80 p.

Resum: Llibre que se centra en el paper de les arts al Regne Unit, tant pel que fa a les institucions públiques com a la societat civil i el sector privat, posant en relleu el seu paper en el desenvolupament dels joves i en l'educació al llarg de la vida. Promou un debat obert i dinàmic del sector i fa propostes per a reforçar la seva importància en l'àmbit educatiu, especialment.

+ Informació a [CERCLES](#)

SHAW, Phyllida. *Mapping the field: A research project on the education work of British orchestras*. Londres: Association of British Orchestras (ABO), 1997. 39 p.

Resum: El propòsit d'aquest estudi era quantificar el volum, el tipus i la distribució dels treballs educatius en l'Associació d'Orquestres Britàniques (ABO) i revisar les estructures de gestió utilitzades per les orquestres per desenvolupar els seus programes educatius. Les

conclusions presentades es basen en la informació proporcionada per 30 orquestres, la Junta Orquestral Oriental, el Taller de Música Infantil i 20 clients dels programes educatius de les orquestres. Tota la informació es refereix al curs acadèmic 1994-1995.

+ Informació a [CERCLES](#)

SYMPOSIUM EUROPÉEN ET INTERNATIONAL DE RECHERCHE (1R: 2007: CENTRE POMPIDOU, PARÍS). *Évaluer les effets de l'éducation artistique et culturelle: Symposium européen et international de recherche, les 10, 11 et 12 janvier 2007*. Paris: La Documentation française : Centre Pompidou, cop. 2008. 516, [28] p.

Resum : Informe sobre el simposi impulsat pel Ministeri d'Educació Nacional i el Ministeri de Cultura francesos, que reunir prop de 1.000 participants representants de 45 països i més de 50 investigadors europeus i internacionals en ciències de l'educació, filosofia, psicologia i sociologia per comparar el treball en matèria d'educació artística en els sistemes educatius de tots els nivells. Els resultats mostren que l'educació artística i cultural obligatòria té efectes positius sobre "el desenvolupament cognitiu, l'èxit acadèmic, les habilitats socials, la creativitat i la capacitat d'iniciativa" en infants i joves, i afavoreix la reducció de desigualtats i l'apertura a altres cultures.

+ Informació a [CERCLES](#)

SCHONMANN, Shifra (ed.) *International yearbook for research in arts education. Vol. 3 (2015)*. Münster: Waxmann, 2015. 565 p.

Resum: El tercer volum de la sèrie de publicacions anuals sobre la investigació global en el camp de l'educació cultural i artística, impulsat per la Xarxa Internacional d'Investigació sobre l'Educació Artística (INRAE), compta amb les aportacions de 104 acadèmics d'arreu del món que revisen els diversos sectors de l'educació artística, com ara música, arts visuals, mitjans digitals i arts escèniques, a través d'un enfocament interdisciplinari que configura un estudi inclusiu de les darreres tendències de la recerca contemporània en educació artística.

+ Informació a [CERCLES](#)

TALBOYS, Graeme K. *Using museums as an educational resource: An introductory handbook for students and teachers*. Aldershot (UK): Arena, 1996. XIII, 186 p.

Resum: Aquesta guia pretén, a través del debat sobre la teoria i la pràctica dels serveis educatius en l'àmbit museístic, proporcionar una introducció integral als estudiants, professors i altres educadors als coneixements necessaris per fer un bon ús educatiu dels museus. La guia explora què és un museu i el seu valor educatiu; analitza els aspectes pràctics de la planificació, la preparació i la realització d'una visita educativa, introdueix les habilitats bàsiques relacionades amb el treball diversos recursos i considera sistemes d'avaluació a llarg termini.

+ Informació a [CERCLES](#)

THINESSE-DEMEL, Jutta (ed.). *Museums and galleries as learning places* [en línia]. Londres: Engage, 2005. 108 p. (Engage; 0) <<https://www.engage.org/engage0>> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Jean-Christophe Ammann investiga en aquest article l'afirmació que la noció d'un museu "estàtic" en l'art contemporani quedarà obsoleta en el futur, a causa de les àmplies col·leccions de museus d'història cultural que estaran disponibles en CD-Rom. L'autor suggereix que no cal témer els avenços de les tecnologies de la informació les comunicacions, perquè fan que s'alliberi energia que troba expressió a través dels mitjans creatius tradicionals.

+ Informació a [CERCLES](#)

THOMPSON, Jane. *Bread and roses: Arts, culture and lifelong learning*. 1a ed. Leicester: National Institute of Adult Continuing Education, cop. 2002. VI, 117 p. (Niace lifelines in adult learning ; 11).

Resum: *Bread and roses* explora la relació entre les arts i la cultura i l'educació al llarg de la vida, partint de la premissa que els drets de la ciutadania en una societat democràtica han de vetllar per la qualitat de vida de les persones permetent el desenvolupament de la imaginació i la creativitat, i encoratjant la participació activa.

+ Informació a [CERCLES](#)

TOURIÑÁN LÓPEZ, José Manuel. «La educación artística como ámbito general de educación: Hacia una pedagogía de la expresión mediada». *Educació i cultura: revista mallorquina de pedagogia*, Núm. 21 (2010), p. 9-40.

Resum: Aquest article defensa la idea que l'educació artística és un àmbit d'intervenció pedagògica que ha de ser abordat com a àmbit general de formació de les persones. L'aproximació a aquest àmbit es fa des de la perspectiva de la 'pedagogia tecnoaxiològica', referida a la intervenció tècnica en processos educatius específics, i la 'pedagogia mesoaxiològica', segons la qual la intervenció educativa requereix el domini de l'àrea cultural en què s'intervé educativament.

+ Informació a [CERCLES](#)

TREND, David. *Cultural pedagogy: Art, education, politics*. 1a ed. Nova York: Bergin & Garvey, cop. 1992. xi, 178 p. (Critical studies in education and culture series).

Resum: Aquest llibre aprofundeix en el concepte de pedagogia cultural, partint d'un discurs teòric que relaciona l'art, l'educació i la pedagogia des d'una perspectiva àmplia que inclou reflexions sobre la dignitat humana, la llibertat, la justícia social o la cultura de la democràcia. Es tracta d'una lectura necessària per als treballadors de la cultura interessats a abordar els reptes socioeconòmics i culturals que planteja la societat actual.

+ Informació a [CERCLES](#)

UNESCO EXPERT PANEL MEETING ON EDUCATION THROUGH ART: BUILDING PARTNERSHIP (2005 : NEWARK, ESTATS UNITS). *Education through art: Building partnerships for secondary education: Proceedings: Unesco expert panel meeting, october 27, 2005* [en línia]. [París]: Unesco. Education Sector, 2006. 69 p.: digital, fitxer PDF (433,45 Kb). <http://unesdoc.unesco.org/Ulis/cgi-bin/ulis.pl?catno=144239&set=0056A8EFAD_3_25&gp=0&lin=1&ll=1> [Consulta: 15 octubre 2018].

Resum: Aquest document aplega textos procedents de la trobada del grup d'experts de la UNESCO al Museu de Newark, el 27 d'octubre de 2005, els quals tracten temes relatius a l'ensenyament per a adolescents en museus i la interrelació entre les institucions de l'educació i la cultura.

+ Informació a [CERCLES](#)

USHERWOOD, Bob. *Equity and excellence in the public library: Why ignorance is not our heritage*. Hampshire: Ashgate, cop. 2007. viii, 227 p.

Resum: A partir d'una revisió crítica de la bibliografia disponible, una enquesta als professionals de les biblioteques d'arreu del món i consultes a altres grups d'interès, aquesta obra planteja els reptes que implica proporcionar un servei bibliotecari que prioritzi l'equitat i la inclusió social, atenent les demandes de les polítiques actuals, i alhora, mantingui i promogui la qualitat, l'excel·lència i els estàndards ètics.

+ Informació a [CERCLES](#)

WOOLF, Felicity. *Partnerships for learning: A guide to evaluating arts education projects* [en línia]. Londres: Arts Council England, 2004. 72 p. : digital, fitxer PDF (505,17 Kb). <<http://southeastmuseums.org/ACE-arts-evaluation#.W8he1HoRqzR>> [Consulta: 15 octubre 2018]

Resum: Els projectes educatius artístics sovint són difícils d'avaluar; hi ha moltes aproximacions possibles. Felicity Woolf va desenvolupar la guia *Partnerships for learning* per aprendre a avaluar de manera clara i eficaç aquests tipus d'iniciatives, en col·laboració amb l'Arts Council England, després de dur a terme un projecte pilot participatiu amb artistes i col·lectius artístics, professors, assessors i autoritats locals de tot Anglaterra, que va generar les experiències que il·lustren aquesta obra. A llarg termini, l'objectiu de la guia és elevar l'estàndard dels projectes d'educació artística.

+ Informació a [CERCLES](#)

YOUNG, Greg; STEVENSON, Deborah (ed.). *The Ashgate research companion to planning and culture*. Surrey : Ashgate, cop. 2013. xx, 459 p.

Resum: Aquesta obra interdisciplinària i internacional explora les tendències en planificació urbana i dinàmiques culturals en diferents contextos territorials, analitzant la teoria i la pràctica per aprofundir en les tensions i divergències significatives entre ambdós àmbits, íntimament vinculats, posant en relleu la capacitat de la cultura per adreçar temes socials, històrics i ambientals.

+ Informació a [CERCLES](#)